

*З роками все частіше серед нічної тиші
Мене безсоння раптом застає,
І все, що відболіло, і все, що відшуміло,
Бентежить серце стомлене моє.*

А. Матвієнко

ВСТУП

Золота осінь. Вона підкралася несподівано. Після першого заморозку листя падало з дерев немов казковий різнобарвний золотосяючий сніг, прикриваючи ще теплу землю пухким простирадлом, вигаптованим з багатьох кольорів опалого листя. Осінь!

Я йшов по опавшому листі, що під ногами тихо шелестіло, ніби про щось розмовляло. І подумки гортав сторінки прожитого. Пригадував, як у турботах промчалась швидкоплинна весна, як непомітно пролетіло літо, овіяне вітрами, тепло, зігрите променями сонця, полите щедрими дощами й овіяне суховіями. Відцвіли, пожовтіли, поникли і загубіли на луках трави. Стоїть темною, коричнево-зеленою стіною очерет над ставом, похитуються від вітру його пухкі коричневі голови-мітелки. Переливається ще залишками світло-жовто-червоних відтінків ліс, що недавно бував зеленню і

дихав на повні груди своїми великими цілющими легенями, очищаючи повітря. Потемніла вода у ставу, і його дрібні хвилі негомінко шепочуть поміж собою і несуть до берега вже не зігріту літнім сонцем теплу життєдайну воду, а холодну, осінню, темносіру, вдаряючись об греблю, відкочуються з шумом назад невеликою хвилею, притрушеною піною, немов снігом.

Схилилася над водою підмита хвилями стара з обламаним гіллям верба, міцно тримаючись своїм товстим, оголеним корінням за греблю, щоб не лягти на холодну воду. У піні, змішані з опалим листям, у кущах верболозу шукають поживу качки, занурюючи глибоко свої голови на довгих шиях у воду і червоними ногами, немов хапаючись за повітря, намагаються у такому стані утриматися подовше.

Немає біля ставу дзвінкоголосої дітвори. Мало привабливого від холодної води. Віє прохолодний північний вітер, відчутно насичений вологою. Сонце світить ще яскравими променями, проте гріє значно слабше, немов економить тепло і сідає за обрій на спочинок швидше, ніж влітку.

Осінь своїм чарівним пензлем наносить останні різнобарвні штрихи на полотні полів, річок і лісів, робить їх замисленими, спокійними. Скоро. Скоро зима, котра прикриє пухкою свіжобілою ковдрою для спочинку землю, скує кришталевоюміцною кригою ставки, річки, заворожить спокоєм дерева у лісі до наступної весни.

Так і моє життя пролетіло. Не помічав літа, не говорячи про весну. Минає вже осінь.

Життя дивна річ. З кожним прожитим днем воно стає все довшим і одночасно коротшим. Говорять, що, з погляду молодості, життя є нескінченне майбутнє, а з погляду старості - дуже коротке минуле.

Так, дійсно коротке минуле.

В далекі роки мого дитинства я душею вріс у своє село, любив його, як рідне і близьке, пишався ним.

Та відчував, що очі бажали бачити більше, і хотіли дізнатися, що там за обрієм. Після закінчення десяти класів, уперше в житті

поїхав до Києва побачити, що там за життя, подалі від мого села. Дещо наспіх побачив. У вересні 1953 року вступив на навчання до Білоцерківського сільськогосподарського інституту. Незабутні студентські роки. Закінчив навчання. Став агрономом.

І в травні 1958 року з дипломом вченого агронома за направленням прибув на роботу в Сумську область, де на чарівній землі в мальовничому краї, мережково сплелись слобожанські стежки.

І тут, дорогами і стежками полів і сіл Липоводолінщини, Роменщини сходив і проїхав багато-багато кілометрів. Тут працював і прожив більше 30 років. А в 1990 році перебрався в місто Суми, де працював і мешкаю зараз.

П'ятдесят три роки на Сумщині. На Слобожанщині. Про все бачене, зроблене і пережите занотував у цьому виданні, під назвою «На берегах шести річок». Спогади...

Назвав книгу так тому, що все моє життя пройшло в селах і містах, що розмістилися на берегах річок Тарган, Рось, Хорол, Грунь, Сула і Псел. Пишу про те, що пам'ятаю, що пережив, що бачив, який слід залишаю на славетній Сумській землі, котра стала рідною мені й моїм дітям. Розповідь інформаційно-автобіографічна. Багато матеріалу викладено з різних джерел, щоб була можливість глибше і ширше тим, хто читатиме книгу, ознайомитися з історією сіл, міст, річок, де я працював і проживав.

Книга складається з трьох частин. Частина перша: Київщина з розділами - Надросівка, Володарка, Біла Церква.

Частина друга - Липоводолінщина з розділами - Русанівка, Підставки, Липова Долина.

Частина третя - Роменщина і Суми з розділами - Ромни та Роменський район, Суми.